

Izbija, izvešeni ponedeljek, včeraj zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Čitalni saloni se poštajo ob 11. uri. Ne plača se ne sprejemajo, rokopisi se ne vrnejo. Izdajatelj in odgov. Anton Gerbec. — Lastnik tiskarne Edinost. Tisk tiskarne Edinost. Izšla na mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L —, v celotno leto L 36.—. Za izposojnino mesečno 5 lir. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v stroški ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. — Oglasi, založbe, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov po L 2 —. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2 —. Oglasi, naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Jugoslavija na potu h konsolidaciji

Od meseca septembra minulega leta sem uživa Jugoslavija uspehe deflacijske politike, uvedene po preizkušenih vzorcih. Ti uspehi se izražajo v naglem dvigavanju beograjske devize. Vzroki dvigovanja dinarjevega tečaja so na dlani. Jugoslovnsko finančno vodstvo izvaja že leto dni strog finančni režim, ki spominja v mnogih pogledih na čehoslovaško finančno politiko, pa tudi na tiste bolezne pojave v jugoslovenskem finančnem in gospodarskem življenju, ki jih tudi Čehi sami poznajo iz svoje najnovejše minulosti: pomanjkanje kapitalov, zastoj v industriji, padanje slabo podprtih podjetij itd. Sedanja jugoslovenska finančna režim se ni dal po teh pojavih in njihovih odmevih spraviti iz ravnotežja, istotako, kakor niso vplivali na čehoslovaško finančno poslovanje. Pri tem so starejša čehoslovaška izkustva gotovo uvaževala tudi v Beogradu. Vsakemu poznalcu razmer je bilo jasno, da se nizko ocenjevanje dinarja mora popraviti v trenutku, ko pride deflacijska politika finančnega ministra Stojadinovića do popolnega učinkovanja. Tako je prišlo, ko so prebitki na srečo jako dobre letine pršli na inozemska tržišča, ne da bi se uvoz povečal. To se pravi, v trenutku, ko se je izvozni prebitok, cenjen na dve milijardi, mogel valutarično uveljaviti. To se godi od septembra lanskega leta sem in je zadobil svoj višek v vseh dvigavanju zadnjih dni, kar spominja na glasoviti triumfalni pohod čehoslovaške krone v poletju leta 1922.

Tako piše »Prager Presse« in zaključuje svoja izvajanja: »Mi želimo naši zaveznici, da bi neizbežne notranje posledice takega dvigovanja vseh vrednot nadvladala istotako srečno, kakor se ji je posrečilo zaustaviti padanje dinarja in ga popraviti«.

Finančno vodstvo Jugoslavije je dobilo spravevalo, ki mu je v priznanje in čast tem bolj, ker je prišlo od teke strani. Znan je, da je rešeni list tolače razpoloženja in namenov na voščtu čehoslovaške vnanje politike. To spravevalo prihaja od strani, ki ni nikakor zapletena v notranje politično valovanje v Jugoslaviji, ki more torej presojati stvari hladno, objektivno, brez simpatij na eno in kakih antipatij na drugo stran, torej le z vzvišenega strogo stvarnega vidika. Poleg možnosti strogo stvarnega presojanja pa je eno dejstvo, ki daje temu spravevalu posebno vrednost. Dejstvo namreč, da je čehoslovaška Jugoslaviji prijateljica po krvnih, narodnih in torej naravnih vezeh, a obenem tudi državno-politična zaveznica, ki mora zato tudi v lastnem interesu želeči Jugoslaviji srečen in uspešen gospodarski in politični razvoj. Tudi politični. Saj želi »Prager Presse«, da bi Jugoslavija srečno premagala tudi notranje težave, da tudi nje, sedaj še razorne notranje razmere pridejo čim prej do konsolidacije. Ne izreka finančnemu vodstvu Jugoslavije hvale in priznanje morda iz kakšne obzirnosti do osebe sedanjega finančnega ministra, ali do sedanje vladavine in nje načelnika, marveč iz zgolj stvarnih razlogov, na podlagi dejstva, da se sedaj valuta v resnici konsolidira, da postaja trgovska bilanca aktivna s tem, da se izvoz večja ter nadkriljuje uvoz. Če pristojemo k temu še dejstvo, da je državni proračun prišel v ravnotežje: potem imamo očividni dokaz, da je državno gospodarstvo odločno na potu boljšanja ter da je priznanje in praskem listu stvarno opravičeno.

Kako resnična in iskrena je želja v Čehosloviji, da bi si Jugoslavija zagotovila popoln in zdrav gospodarski in politični razvoj, kaže ravno želja, izražena v praskem listu, da bi čim prej prišlo tudi do zdrave in povoljne uredbe notranjih razmer. To je želja, da bi bilo tudi notranje politično življenje v oporo stremljenjem na korist države na polju vnanje, prometne, trgovske, z eno besedo: državne gospodarske politike v razmerju do drugih držav.

Notranje politično življenje v Jugoslaviji je tudi danes še razorano vsled ostrih strankarskih bojov, da nikakor ne odgovarja gori označenim zahtevam zdrave državne politike in razmerju med smernicami vladavine in stremljenji opozicijskih skupin. Nikakor nečemo reči s tem — ker bi bilo neizmerno in v nasprotju s duhom ustavnosti — da opozicija ne bi imela pravice do uveljavljanja svojega programa, svojih načel, svojih idej, in do stremljenja po njih uresničenju. In posebno ne more nikdo odrekati opoziciji pravice do tega, da hoče priti ona na krnilo in zrušiti vladu, ki ji ne ugaja. Ta pravica opozicije je logična posledica ustavnega načela in življenja. Samo ene pravice absolutno nima opozicija: pravice namreč, da meče vladi polena pod noge, da jo ovira v njenih stremljenjih tudi tedaj, ko gre za visoke interese države, za interese vseh državljanov. Opozicija more kritizirati postopanje vlade, ali tudi ona mora biti državno-patriotična v tem smislu, da svoja strankarska stremjenja podreja skupno-državnim interesom. To je pravilo v vseh državah, kjer je ustavno in politično življenje zares zdravo.

Sedaj se snuje v Jugoslaviji opozicijski blok, ki naj bi ga tvorile skupine, nasprotno sedanjim vladavini. Zadanje vesti iz Beograda trdijo celo, da je ustanovitev takega bloka gotova stvar. Temu bloku bodo važen sestaven del tudi pristasi Radića, ki so doslej vodili abstenenčno politiko in ki se niso aktivno udeleževali parlamentarnega dela, ker so zanimali državo samo! Vstop Radićevih pristasi v opozicijski blok pomeni, da so se odločili za aktivno politiko, za prihod v zbornico, da ne bodo več zanikali države, marveč da hočejo na zakoniti in ustavni podlagi uveljavljati svoje težnje. Saj drugače — če ne bi s takim sklepom vstopili v opozicijski blok — bi bil ta mrtvo-rojeno dete.

Tudi v snovanju opozicijskega bloka na taki široki podlagi je po našem mnenju znak, da stopa Jugoslavija tudi v svojem notranjem življenju na pot do zdravljenja, do konsolidacije. Seveda to na predpostavki, da ta blok ne bo zasledoval le enega namena, ki bi bil zrušitev sedanje vlade. To bi bil sicer res zanj toliko zaželen uspeh, toda le negativen uspeh. Kajti zrušitev vladavine ne more in ne sme biti svrha za-se, marveč le sredstvo, da se na mesto tega, kar je, postavi kaj boljšega. Zato mora imeti opozicija pred naslikom na vladavino točno določen program s pozitivnimi smernicami za svojo politiko, ko dobi krmilo države v svoje roke. Če nima takega programa, ki bi dajal potrebno jamstva državljanom in ki bi vzbujal tudi v inozemstvu zaupanje v državo, in v katerega so se obvezali vsi sestavni deli opozicije, ne bi bila zrušitev vlade na korist države, marveč bi se odprla vrata — v temo. Za opozicijske skupine, ki se hočejo z zakonitimi in ustavnimi sredstvi uveljavljati v parlamentarni areni, je prišel velik trenutek, da pokažejo, da so tvorilna sila, in ne razdevalna: da pokažejo, da res hočejo konsolidacijo države!

njih izvajanjih je rekel, da navedbe obtožnice še nikakor niso dokazane. Med govorom posl. Subotića je prišlo opetovano do burnih nastopov med vladno večino in opozicijo, tako da je moral predsednik ponovno pozvati poslance, naj mirujejo.

Ob 12.45 je bila seja prekinjena.

Popoldanska seja se je pričela ob 4. Prvi je govoril demokrat Pečić, ki je najprej v kratkih besedah ponovil izjave dr. Markovića in njegovega branitelja dr. Subotića. Nato je prešel na posamezne točke obtožnice in strogo kritično postopanje dr. Markovića. Kot minister za pravosodje ni imel po zakonu pravice izdati dovoljenja za otvoritev tovarne spirita, ki ga ima dati le minister za trgovino. Tudi sekvester nad Altruistično banko bi smel ukiniti samo v sporazumu posebno komisijo, ki se je pa temu protivila. Pri aferi odkupa sladkorne tovarne na Čukarici, do česar ni imel pravice, je dr. Marković s svojim postopanjem oškodoval državo in tudi prebivalstvo za 150 milijonov dinarjev, ker so se cene sladkorja zelo zvišale. Pregrešil se je proti § 116 kaz. zak. Tudi pri podelitvi zemlje so ga vodili osebni interesi, ker je skušal dobiti volilne glasove dobrovoljcev. Za tiskanje obveznic mora skrbeti uprava državnih dolgov. Dr. Marković je smatral to za nujno, čeprav ni, ker obveznice še danes niso tiskane. Tvrdom Ilić, Teokarević in Petrović pri svojem odškodnino je podelil na lastno pest samo Teokareviću, kar sicer lahko stori samo sodišče. Poleg tega so se vršile falsifikacije v arhivih ministrstva samega. Jasno je, da je kriv in zatorej zahteva govornik njegovo izročitev sodišču.

Ob splošni pozornosti je stopil nato na govorniško tribuno radikalski poslanec Ranković. Izvajal je sledeče:

V ministru pravde sme naleteti na več zlorab ali ne samo od strani dr. Markovića, temveč tudi od prejšnjih ministrov. Obtožil pa sem Markovića najprej, da ne bi opozicija mislila, da me vodijo strankarski interesi, če bi prejel obtožbi njihove člane. Po mojem mnenju je dr. Marković kriv, četudi je radikalski klub nasprotno mnenja. Dr. Marković se kot vseučiliški profesor in dober poznavalec kazenskega zakona ni upal stopiti pred državno sodišče, ker je vedel, da je kriv. Pokazal je s tem malo moralne sile. Korupcija ne vlada samo v radikalskih vrstah, ampak tudi v opoziciji. Misli, da je tudi opozicija v Markovićevo aferi razpravljala popolnoma strankarsko. Od opozicijskih bivših ministrov bi obtožil dr. Žerjavi, dr. Vojo Marinkovića, dr. Kramarja in Rista Jojića. Ranković govori tudi o aferi jugoslovenskega poslanika Ljube Mihajlovića, ki svojčas ni imel nič, sedaj ima pa mnogo hiš. Imamo ljudi, ki bi morali priti na vešala, pa se svobodno sprehajajo. Navaja še druge afeze in izjavlja končno, da za svojo osebo ne bo glasoval niti za, niti proti obtožbi.

Za njim je govoril demokrat Rista Jojić, ki je zanikal, da bi bile resnične trditve o njegovih aferah, ko je bil minister. Delal je pošteno, zato je še sedaj siromak. Demokrat Janko Popović zanika, da bi bil od države prejel 300 tisoč dinarjev.

Končno je govoril še dr. Laza Marković, ki je odklanjal vse točke obtožbe drugo za drugo, jih pojasnjeval in izjavil, da v nobeni točki ni kriv. Ko je dr. Marković končal svoj obrambni govor, ki je napravil pri radikalskih dobrih vtis, je predsednik pojasnil, kako se bo glasovalo.

Pred glasovanjem se je ugotovilo, da Nemci niso prisotni; tudi mi v zbornici niti enega muslimana, ker so vsi odšli v Sarajevo na sejo centralnega odbora stranke. Manjkal je velik del opozicije, medtem ko je bila prisotna velika večina radikala in Džemijeta. Od radikala niso hoteli glasovati Aleksander Dodić, Aleksa Žujević, Albert Acanović, Mihajlo Ranković in Laza Marković. Glasovalo je vsega 189 poslancev, in sicer 117 za, to je proti obtožbi in za prost prehod na dnevni red, za obtožbo in daljni postopek pa 67 poslancev. Praznih listkov pa je bilo pet. Obtožba je bila odklonjena.

Atentat na albanskega ministrskega predsednika

TIRANA, 23. Ko je ministrski predsednik Zoga danes ob 15. uri hotel stopiti v dvorano ustavodajne skupščine, ga je na hodniku napadel študent Walter Bekir ter izpalil proti njemu 3 strele iz samokresa, ki so ministrskega predsednika lahko rani, niti na roki in na nogi. Atentator je bil aretiran.

Ustavodajna skupščina je nadaljevala svoje delo. Eshref Frasher je bil izvoljen za predsednika.

Francoska zbornica odobrila vladni fiskalni načrt

PARIZ, 23. Seja zbornice je trajala od 21. ure (včeraj) do danes zjutraj do 5.10. Vlada je stavila na glasovanje ves fiskalni načrt ob enem. Načrt je bil odobren s 354 proti 218 glasovom. Načrt daje vladi naslednje pravice: 1. vlada bo skrbela postavko stroškov v državnem proračunu za 1 milijardo; 2. vlada bo izdala stroge ukrepe v svrhu odprave sleparij na račun države, kar bo prineslo državi 1 milijardo; 3. vlada bo zvišala davke za 20%, tako se bodo povišali dohodki za 4 milijarde; 4. državni monopol za izdelovanje vžgalice se odda zasebnikom; 5. vlada ima pravico primerno zvišati železniške pristojbine.

Plačilna zmožnost Nemčije

ugotovljena od odbora izvedencev

PARIZ, 23. Prvi odbor izvedencev je vzel včeraj na znanje poročila obeh podkomisij o načrtu za pravila nemške emisije banke v zlatu in o nemškem državnem proračunu za finančno leto 1924-25; zaslišani so bili tudi strokovnjaki z ozirom na vprašanje monopolov.

Drugi odbor je nadaljeval pod predsedstvom Maca Kenne razpravo za sestavo poročil.

Listi poročajo, da razpravljajo izvedenci v največji tajnosti o zaključkih poročil, ki bodo predložena reparacijski komisiji o finančnem položaju Nemčije. Bilo bi sedaj odveč postavljati hipoteze o tem predmetu, kakor so to storili nekateri listi; sicer predstavljajo gotove tozadevne trditve gotovo verjetnost, medtem ko so druge naravnost fantastične, in med temi posebno vest, da bodo izvedenci predlagali, da bi se vrnila Nemčiji njene kolonije, iz katerih bi lahko črpala nove moči za zvišanje svojih plačilnih zmožnosti. Zdi se povsem, da se o tem vprašanju sploh ni govorilo. Nasprotno se izvedenci soglasno strinjajo v tem, da razpolaga Nemčija z znatnimi sredstvi za izvršitev svojih obvez.

Javni troški Nemčije

Na splošno se obžaluje, da so voditelji Nemčije po sklenitvi miru investirali ogromne kapitale v povsem nepotrebna javna dela; ustanovili so ter izboljšali železnice, zgradili nova telefonska omrežja, odredili nova dela v pristaniščih itd. Ampak zavezniki izvedenci so tokom svojega bivanja v Berlinu napravili v redu teh stvari še bolj zanimivo odkritje: ugotovili so, da je zgradila Nemčija po premirju 18 tisoč lokomotiv in 400 tisoč vagonov. Nobena država na svetu se ni znašla do danes v položaju, da bi dala zgled za tak napor, kakor ga je dala v tem slučaju Nemčija. Nekateri angleški izvedenci sprva niso hoteli temu verjeti, a so se morali vdati, ko je resnica postala jasna. Tudi se nemška vlada ni mogla zadostno opravičiti, ko je bila poklicana na odgovor radi tega zapravljanja, medtem ko izjavlja, da ne more plačati reparacij.

Listi dostavljajo, da predstavlja ta okoliščina v vsakem slučaju dokaz produktivne zmožnosti Nemčije in v istem času slabe volje za izvršitev mirovnih pogojev z njene strani. Brezdvomno bodo izvedenci znali upoštevati to stanje stvari pri določevanju načina za plačevanje odškodnin, katerega bodo predložili reparacijski komisiji.

Pred ustoličenjem Manzanija v Moskvi

in Jureneva v Rimu

MOSKVA, 22. Na komisariatu za zunanje stvari se nadaljujejo razprave o italijansko-ruski pogodbi in se lahko smatra, da bodo dela v najkrajšem času končana. Po ratifikaciji pogodbe s strani ruske vlade se bodo začela pogajanja za sklenitev konzularne pogodbe.

Conte Manzoni bo jutri predložil svoja poverljiva pisma predsedniku Zveze Narimanovu, ki začasno zastopa Kalenina, kateri se nahaja na potovanju. Obred se bo izvršil na Kremlju.

Jurenev bo prišel pred svojim odhodom v Rim iz Prage v Moskvo, kjer bo imel pogovore z raznimi člani ruske vlade. Imenovanje ruskega poslanika v Rimu so politični krogi sprejeli z velikim zadovoljstvom. V njegove zmožnosti se stavljajo velike nade. Gotovo prihaja iz vrst velikih mož.

Medtem ko se bo ilko Jurenev ustanovil v Rimu v stari palači carskega poslanstva, ni še določen sedež za italijanskega poslanika v Moskvi, ker se tozadevna pogajanja še nadaljujejo. Petrograd ima vse polno razkošnih palač, ki so sedaj postale neuporabne, medtem ko trpi Moskva na pomanjkanju hiš. Zanimivo je, da je neka velevalst prosila rusko vlado, da bi ji odkazala primerno palačo v Moskvi proti odstopitvi svojega starega poslanstva v Petrogradu; ampak ruska vlada ne ve, kako bi potem uporabila zapuščenega poslanstva v bivši prestolici carske Rusije.

Po sedmih letih, ko so bile vse zveze pretirane, je odplul včeraj iz Odese parnik proti Genovi, naložen s peso za izdelovanje sladkorja.

Gospodarska obnova Rusije

MOSKVA, 23. V pričetku l. 1923. je imela Rusija v obkolu 2 vrsti papirnatega denarja in sicer červonec, ki je popolnoma krit z zlatom, in sovjetski rubel, ki sploh ni bil krit. Vlada je lakrat nadalje tiskala ruble, da je z njimi lahko krila stroške. Ker pa se je državni primanjkljaj za leto 1924. zelo zmanjšal, je pričela vlada od 15. februarja dalje z uničevanjem papirnatih rublov, ki so bili v rabi kot drobiž. Mesto papirnatega drobiža bo vlada izdala srebrne in bakrene novce. Množina novega kovinastega denarja ne bo smela prekoraciti 1/3 vrednosti červoncev, ki so v obkolu.

Tročkemu gre na bolje

MOSKVA, 23. Tročkijev osebni zdravnik Aleksander je izdal naslednje zdravniško poročilo o Tročkijevi bolezni: Bivanje v morskem podnebju je zelo ugodno vplivalo na zdravje Tročkega. Znaki influence bodo kmalu izginili, moč se bolniku vrača. Temperatura znaša 37.4. Visti, da je Tročki bolan na srcu, bronkih, ali da

ima jetilko ali raka na želodcu, so izmišljeni. Tročkij ima influenco z vnetjem dihalnih cevi.

Nov poljski poslanik za Rusijo

VARSAVA, 23. Novi poljski poslanik za Rusijo Barowski je odpotoval v Moskvo.

Še o pritalijanski zaroti na francoskem

PARIZ, 23. Pariški fašjo je včeraj objavil na sestanek vse italijanske dopisnike v Parizu. Sestanku je predsedoval polkovnik Romita, ki je že prej skupno z Bonservizjem vodil italijansko propagando v Parizu. Polkovnik Romita je med drugim omenil, da so zločini, ki se ponavljajo zadnji čas v Parizu med italijanskimi državljani (v teku 5 mesecev sta bila 2 mrtva in 7 težko ranjenih), toliko bolj obsojani vredni, ker ni zločincev nikdo izvajal in tudi fašisti ne. Italijanska propaganda je obstojala v prvi vrsti v podpiranju delavstva. Izmed 22.000 frankov, ki so bili nakazani v podporo, je 70% dobilo nefašistovsko delavstvo, od teh 70% so prejeli komunisti 30%.

Bonservizi je bil operiran; ranjen je bil v glavo, ranjeni so bili tudi nekoliko možgani. Ranjenec je prišel spet k zavesti. Sploh mu gre občutno na bolje. Temperatura znaša 37.4, utrip žile 82. Kljub temu se zdravniki še vedno bojijo za njegovo življenje.

Angleško-ruska pogajanja

Potovanje Rakovskega v Moskvo

LONDON, 23. Drevo odpotuje v Moskvo tukajšnji ruski odpravnik poslov Rakovski. V zadnjih dneh je imel več pogovorov z ministrskim predsednikom MacDonaldom. Radi tega je zelo verjetno, da se je Rakovski že poglobil v angleško stališče napram vprašanju, ki še visijo med Anglijo in Rusijo. Na vsak način je ozračje v Londonu in v Moskvi zelo ugodno za dobre dogovore.

Sinoči je zunanje ministstvo izdalo sledeče poročilo: »Angleška komisija, ki bo v kratkem začela pogajanja za rešitev med Anglijo in Rusijo vseh vprašanj, bo vršila svojo nalogo pod neposrednim nadzorstvom ministrskega predsednika, kateremu bo stal na strani državni podtajnik za zunanje stvari, v dveh sekcijah, politični in gospodarski. Gregory, svetnik na zunanjem ministstvu, bo predsedoval prvi sekciji, drugi je pa določen za predsednika tajnik Chapman«.

Posledica stavke na Angleškem

PLYMOUTH, 23. V Devonportu so pomorščaki vojne mornarice razložili 4379 vreč pošte, ker jih stavkajoči pristaniški delavci niso hoteli razložiti.

SOUTHAMPTON, 23. Strojevodja, ki je vodil vlak, kateremu so bili pripeti vozovi naloženi s prilgi poltnikov, ki so imeli odpotovati s parnikom »Berengaria«, je nedaleč od kolodvora ustavil vlak. Izjavil je, da ne bo vozil vozov prilgi, ki so jih naložili krumirji. Prtljago so morali prepeljati dalje z avtomobili.

Narodni odbor stavkajočih za sporazum

LONDON, 23. Narodni odbor stavkajočih je priporočil pristaniškim delavcem, naj sprejmejo predloženi sporazum.

Skrbnost tragedije v Mayerlingu

Izpoved bivšega načelnika policije

DUNAJ, 22. Te dni so tudi inozemski listi objavili vest, da živi baronica Rudolfa, ljubavnica pokojnega nadvojvode Rudolfa, zaprta v nekem samostanu na Bavarskem. Bivši predsednik avstrijske policije Gerub Besanet zanika sedaj odločno to vest ter izjavlja, da je na lastne oči videl mrtvo truplo žrtve znane tragedije v Mayerlingu, da je to truplo spoznal ter prisostvoval tudi njega pokopu na pokopališču Heiligenkreuz.

Francija in Belgija za zhojšanje frankov

Analogija ukrepov - Vzroki padca v bistvu isti

Pred par dnevi sta francoski in belgijski frank spet padla ne sicer za toliko točk kakor prvič; ta padec je sicer absolutno manjši od prvega, toda relativno ne zaostaja za prvim. Prvič je namreč padel frank že tako nisko, da je sedanjí padec franka — četudi le za par točk — najmanj tako porazno vplival na javno mnenje kakor prvi. Javnost, ki je spriču sedanjega neprestanega valovanja tečajev že itak polna pesimizma, je videla v tem novem padcu znamenje, da bo temu padcu sledil drugi, da, našli so se celo ljudje, ki so prokorovali francoskemu kakor tudi belgijskemu franku usodo nemške marke. Francoska javnost je bila toliko bolj razburjena, ker je padel frank ravno v trenutku, ko je zbornica glasovala za 20% povišanja davkov, ki bo prineslo v državno blagajno okoli 8 milijard. Torej mesto zhojšanja padec.

Nekateri so padec franka pripisovali mučnemu zavlačevanju odobritve fiskalnih načrtov s strani zbornice. Do zdaj je namreč zbornica odobrila le prve 3 člene zakonskega načrta, ki vsebuje nad 100 členov. Tega mnenja je tudi Poincaré in radi tega pritiska z vso silo na opozicijo, naj bi že enkrat nehala z včasih popolnoma brezpredmetnimi predlogi. Nekateri politiki so predlagali celo, naj vlada sploh opusti nadaljne člene zakonskega načrta in naj rajši takoj izvede že odobrene člene.

Kralj bolan

Aneksija Reke odložena na 16. marca

RIM, 23. Kralj je že nekoliko dni bolan. Potovanje v Spezijo ni ugodno vplivalo na njegovo zdravje, radi česar je po svojem povratku legel radi influence, ki zahteva zanj popoln mir še za nekaj časa. Potovanje kralja na Reko k slavnostim povodom aneksije tega mesta je bilo odloženo na 16. marca.

Velika tatovina na kolodvoru v Milanu

Denarna pisma v vrednosti 40 tisoč lir ukradena

MILAN, 23. Predvčerajšnjim je bila na glavnem kolodvoru ukradena iz poštne vozička, v katerem se je nahajala vsa pošta, ki je dospela z vlakom iz Chiassa, vreča priročnic in vrednostnih pisem. Kljub skrbni preiskavi se policiji še ni posrečilo izslediti tate. Vrednost ukradenih pisem dosega vsoto 40 tisoč lir.

Popolari so izgovorili knuizdatsko liste

RIM, 23. Vodstvo popolarske stranke je objavilo manjšinske volilne liste.

Čičerin priče v Rim?

Pred sporazumom med Vatikanom in Moskvo

PARIZ, 23. »Petit Parisien« prinaša vest, da lo prišlo v najkrajšem času do sklenitve sporazuma med Vatikanom in sovjetsko Rusijo. Isti list doznava, da bo o priključitvi podpisu sporazuma prišel v Rim sovjetski komisar za zunanje stvari Čičerin, ki da bo prejet v avdijenci pri papežu.

Obtožba proti bivšemu min. Markoviću zavržena

BEograd, 23. Na včerajšnji seji se je nadaljevala razprava o obtožbi bivšega ministra dr. Markovića.

Prvi je govoril zemljoradnik Jovo Popović o korupciji in o tem, da so Cincirji, Grki in drugi tuji elementi vtisnili današnji družbi svoj pečat, kar se tiče morale in trgovine.

Posl. Pucelj (SKS) je podal nato kot bivši pučelski minister nekaj pojasnil o vladnih sklepih glede nabavk. Dr. Marković je bil član finančno-gospodarskega odbora ministrov ne kot minister za pravosodje, ampak kot namestnik ministra za trgovino in industrijo. Govornik je dejal, da se ne spominja več, kako se je stvar s Teokarevićem motivirala v ministrskem odboru, prošil pa je dr. Kumanudića kot bivšega ministra za pojasnila o sejah finančno-gospodarskega odbora ministrov.

Dr. Kumanudić (demokrat) je povedal kot bivši finančni minister, da je sprejel finančno-gospodarski odbor ministrov svoj sklep na podlagi prošnje g. Teokarevića, naj se mu da dovoljenje za nekatere nabave v Nemčiji na račun vojne odškodnine, čemur se je tudi ugodilo. Ministrskemu odboru ni bilo nič znano o odnošajih g. Teokarevića do tvrde. Odločitev ministrskega odbora je bila popolnoma korektna in je bila storjena na temelju takratnih predpisov.

Posl. Krenžar (SLS) je zahteval, naj zbornica postopa v tej stvari kar najstrožje.

Radikal dr. Subotić je dejal, da se s poseganjem v zasebno življenje na tak način škoduje ugledu države. V svojih nadalj-

svojim prvim cvetjem, ki tako zgodaj okraši prisojne briske griče in vipavsko dolino, ko se rodi Vstajenje v prirodi božji in v srcih človeških. Krn, Matajur, Pozezen, pa tudi Trnovski gozd so se odetli z globokim snegom, a tu v dolini greje solnce, se beli pestro cvetje... S prijazenje grča Kostanjevica, kamor smo šli nekega dne pred Veliko nočjo, se je videla proti Gračevo ozka dolga črta sinje Adrije, videla se je furlanska nižava, posuta z belimi vasmii, pa dalje briske griči s cvetočimi mandlji in zelenimi oljkami, proti zapadu Julijske planine z belimi vrhovi...

«Nikjer na svetu ni lepše!» vzdihne Rutar in se zagleda v ponosne višave Krna. Nato je začel naštevati imena gor in opisovali prirodne lepote teh krajev, ki jih je tako dobro poznal in tako lepo opisal v svojih knjigah. — Istega dne smo se pred pohodom k Zvezdi dobili kar tako slučajno pred cerkvijo sv. Ignacija; naš Simon Rutar, profesorja I-č in S-č in Valentin Kumar, okrajni šolski nadzornik v Tolminu. Ljudje so hoteli v cerkev, poslušati znamenitega govornika, jezuita P. Vollberta, ki je že več let zaporedoma hodil v postnem času v Gorico in je v dolgih nemških pridigah klical grešnike iz te doline šentilorijske in pokori in spreobrnjenju. Ker je bilo še zgodaj, predložil nekdo iz družbe, naj gremo se mi poslušati pridigo, Valentin Kumar ni hotel rad v cerkev in ni bil prav zadovoljen s predlogom; naposled se vda. Komaj vstopimo, zagrmí P. Vollbert s prižnice: «Im Himmel werden wir keinen Kummer leiden!» — «Viš hudirja, ta me tudi že pozna! Pojdimola!» — Sli smo, ker nas je lomil smeh, kateremu smo dali duška pri Zvezdi in tu je Rutar zapisal tudi ta dovtip v svojo obširno zbirko.

Pred prihodom do Franciskana na Sv. Goro je bil vodja svetišča Rutarjev stric, ki se je živo zanimal za popravljanje cest in bližnjice do cerkve, kamor je hodilo vsako leto na stotisoče ljudi na božjo pot. Rutar je rad obiskoval svojega strica, pa je ostajal na Sv. gori po en dan, dva, pa se je zopet vračal med svoje prijatelje k Zlati zvezdi. Jeseni je zahajal po nekaj dni v svoj rojstni kraj. Ako vreme ni bilo ugodno, ako se ni čutil prav zdravega, je povabil sorodnike in prijatelje izpod Krna v Libušnje, Kobarid, najraje pa v Tolmin, kjer jih je gostil in v veselji družbi ožjih domačinov obujal spomine na svojo prvo mladost. Rad je hodil tudi h kapelanu Pencinu, ki je bil znan po svojem posebnem humorju in po svojih pridigah v pristnem gorskem narečju. Rutar, ki je znal izvrstno oponašati govorico njegovih krajev, je med mnogimi drugimi anekdotami pripovedoval pri Zvezdi, kako se je Pencin hudoval v cerkvi nad planšarji: «Kuste (takisto) bam pavim usem skpi: pa nač (po noči) se baljate pa sien (po senu) an se šcipate in šlatate, v jutro pa hrieste ta zadoužna žbinca must (molzt)». — V resnici ni manjkalo šale in zabave pri Zlati zvezdi, kedar je bil Rutar v naši že itak veseli družbi in globoko nas je pretresla vest o njegovi tragični smrti 2. maja 1903. Rečevo je ponoči na stranišču postalo slabo, od sveče se mu je užgala obleka in Simon je umrl v neizrečnih mukah.

Ko je bil leta 1889. prestavljen iz Splita v Ljubljano, je začel — piti; v vinu je hotel potopiti marsikatero razočaranje, zlasti pa pozabiti svojo edino veliko ljubezen do deklice, ki je imela postati njegova družica v življenju. Med ostalo zapuščino so našli sveženj pisma, lepo shranjenih in povezanih z rdečim svilenim trakom... Ni pa nikoli govoril o svoji nesrečni ljubezni: tolažba mu je bilo pisanje učenih knjig in razprav, vesela družba in — pijača. Najnikdo ne misli, da hočem s to zadnjo besedo vreči kamen na grob moža, s katerim me je navzlic razliki let vezalo iskreno prijateljstvo, temveč poudariti hočem, kar se je že tolikokrat pisalo in govorilo o tej narodni, nesrečni bolezni. Koliko naših najbolj nadarjenih pesnikov in književnikov je postalo žrtve alkohola, koliko «izprijenih» študentov imajo na vesti dunajske in graške beznice in blato velikih mest! Ne navajam imen, ker me srce boli pri takih grenkih spominih, a v svojih spominih, ki bodo nadaljevali te črtice, podam pozneje zgodovino enega ali drugega prijatelja v svarilo naši mladini.

Zadnjič sva se videla pri Zvezdi o Veliki noči l. 1903. Lep dan je bil izvalil večino omizja v okolici. Radi nekega nujnega opravka nisem imel časa se pridružiti izletnikom, Simonu pa se ni htelo. Sam je sedel pred svojo mero, ki jo je bil Vincenc že mnogokrat napolnil tisto popoldne. Videlo se je v njegovih lepih, rjavih očeh, poznalo se je po jecljavem govoru, da mu je zopet enkrat zlezlo vino v možgane. Sili se je govoriti šaljivo in duhovito, pa ni — šlo. Pripovedoval je, da pojde kmalu na dopust, da ozdravi svoje bolne živce... Bil je najin zadnji sestanek! Jedva 51 let in pol je imel, ko je legel v prerani grob velik učenjak, uzoren učitelj in naš dober prijatelj. Danes se izprehajam po raju nebeškem in s svojim bližnjim rojakom Simonom Gregorcijem, ki je šel tri leta za njim «Nazaj v planinski raj», gleda dol na to solzno dolino; naš Vincenc mu prinaša v zlateg, z biserjem posutem vrču nebeske pijače, toda brez alkoholne primesi, pa nazdravlja svojim neštetim prijateljem, zlasti trem zaslužnim sosedom — dr. A. G., prof. I. in S. — ki jih je tudi Krn poslal v svet na kulturno delo.

Vesti iz Istre

Pregarje. Urša Buhnič iz Pregarij št. 72 p. Obrov-Istra, prosi svoje prijatelje in znance, da bi ji blagovolili javiti bivališče njenega sina Mihaela Buhnič; doma ga čaka velevažno pismo in gre za njegovo veliko korist. Dobrotniku je pripravljena poravnati pošne stroške.

Iz tržaške pokrajine

Postojna. Rokodelsko podporno društvo v Postojni je priredilo dne 27. m. m. predpustno veselico, katere je uspela v vsestransko zadovoljnost. Povdariti moramo, da so se vsi strogo pokorili vodstvu društvenih rediteljev, kar je bilo vsestransko odobravano.

Zasluga za ta sijajni uspeh gre predvsem cenjenim gospod in gđnam, katere so savilnim delovanjem v glavnem pripomogle k prireditvi. Dalje darovalcem in oblastvom, katere so prireditev v polnem podpirale.

Bodi izrečena na tem mestu najlepša zahvala. — Odbor.

«Navaden človek» v Nabrežini. Danes, v nedeljo, dne 24. t. m. priredi «Klub dramatičarjev» Nušičevo veseligojo v 3. dejanjih «Navaden človek». Prireditelj se bo vršila v dvorani tukajšnje kavarne in se prične točno o 4. popoldne.

Vse Nabrežince in posebno bližnje okoličane opozarjamo, da ne zamude prilike in si ogledajo tega nenavadno navadnega človeka. Še celo g. Nicčič iz Jagodine je obljubil, da ga pride pogledat. Igra je polna zapletljivosti ter med tem — to se razume — ne bo manjkalo niti smeha. Med dejanji bo gledalce kratkočasila domača godba, ki bo svirala samo posebne izbrane komade. — Po veselici plesni venček. Med plesom bo poslovala šaljiva pošta, srečlovo itd.

Ker se torej nudi prilika, da se boste vsaj enkrat v tem pustu pošteno zabavali, uljudno vabimo k obilni udeležbi. — K. D. D.

Postojnska podzemeljska jama

Rimska vlada je obrnila na postojnsko jama posebno pozornost, kar ta podzemeljski biser v polni meri zasluži. Najprej je imenovala za upravo jame komisijo v Rimu, pozneje pa tako komisijo s sedežem v Trstu. Naravno je, da uprava komisija s sedežem v Trstu ali celo s sedežem v Rimu pač težko ali sploh ne more upravljati jame in zato je sedaj vlada s kr. dekretom od 30. decembra 1923., št. 3166 določila, da je upravljanje postojnske jame poveriti komisiji s sedežem v Postojni. Člani te komisije bodo imenovani s kr. odlokom za štiri leta in bodo zamogli zborovati na zahtevo predsednika tudi v Rimu ali v Trstu.

Ta komisija bo imenovala tehnično-administrativnega direktorja jame, bo zamogla imenovati blagajnika, pomožne uradnike in sploh osebo za upravljanje in oskrbovanje jame. Z istim kr. dekretom je določeno, da se sme kazaziti iz državne blagajne za upravljanje postojnske jame svota per L. 400.000 za vsako finančno leto 1924-1925 in 1925-1926.

To je vse lepo, vprašanje pa je, ali je to prav, ali se s tem ne kratijo pravice postojnske občine, oziroma postojnskega mesta.

Postojnska jama leži pod zemljišči, ki so bila nekdanj občinsko dobro in last postojnskega trga, sedaj postojnskega mesta. Upravičeni posestniki so si pozneje med seboj ta zemljišča razdelili. Ker je lastnik zemljišča tudi lastnik zemlje in prostorov pod površino, je pravzaprav jama bila last postojnskega trga, sedaj postojnskega mesta. To je bivša avstrijska vlada dobro vedela in tudi upoštevala in, ne hotec kratiti teh pravic, se je takrat, ko je pričela odpirati postojnsko jama javnemu prometu, pogodila s postojnsko občino tako, da je ustanovila v Postojni posebno jamsko komisijo pod predsedništvom okrajnega glavarja, v katero je imenovala vlada tri uradnike (običajno političnega komisarja, državnega inženirja in enega uradnika davčnega urada) in občina Postojna tri zastopnike (župana, upravitelja mestnega prenočišča in še enega svetovalca); vrh tega se je državna uprava pogodila z mestom postojnskim tako, da dobi polovico dohodkov jame po odbitku režijskih stroškov postojnskega mesta, drugo polovico pa posebni jamski sklad, kateri se je ustanovil zato, da se s temi dohodki olesuje in razširja jama ter napravljajo v njej poti.

Tako se je upravljala postojnska jama pred vojsko in tudi še tekom vojske.

Pogodba postojnskega mesta, sklenjena z bivšo avstrijsko državo glede postojnske jame, pač veže tudi italijansko državo kot njeno naslednico v Postojni. Dvomimo pa, da so sedanji državni upravi znane pravice postojnske občine glede postojnske jame, ker sicer bi jih pač državna uprava ne ignorirala, kakor se je to dogajalo do sedaj. Seveda, postojnska občina ima sedaj izvanrednega komisarja, kateri se kot državni organ pač ne bo pritoževal protivrednam vladnih organov. Zadeva pa je tako važna, da zasluži, da bi vsaj postojnski meščani opozorili ministrstvo v Rimu na pravice, ki jih ima njih mesto glede postojnske jame. Saj je imelo mesto Postojna v normalnih časih precejšnje dohodke iz postojnske jame, katere pogrešati bo sedaj toliko težje, kolikor večja so davčna bremena in kolikor večji bodo dohodki postojnske jame, kakor je pričakovati.

Spominjajte se ob vsaki priliki „Dijaške Matice“

Naša zavarovalnica „UNION“

je največja svetovna zavarovalnica
Dolinski kapital Fr. 20 milijonov, zav.
kapital v veljavi čez 70 milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.

Generalni zastopnik
AVGUST RAVNIK - GORICA
Corso V. E. 28, I. 414
— Zastopniki se še sprejemajo. —

Mali oglasi

VRTNARJI! Kdor se želi udeležiti izvoza zgodnje zelenjave v inozemstvo, naj se prijavi pri Kmetijsko-Trgovskem Društvu, Ralineria 4. 235

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Ljubljana oskrba. Največja snaga. Tajnost zadržana. Govori slovensko. Na željo zdravniška pomoč. Corso Garibaldi 23/I. 234

CUNJE, železo, kovine, plačujem po najvišjih cenah. Via Ludovico Ariosto, vogal via Udine. Zuharnich. 226

VRTNAR (tudi z ženo) se sprejme za obdelovanje vrta. Valle Rozzol št. 686. 227

DRUŽINA sprejme novorojenčka za svojega. Naslov pove upravitelju. 228

SOBICA se odda poštenu osebi pri Sv. Jakobu. Naslov pri upravitelju. 229

KROJAK Jakob Šemerl naznanja, da se je preselil s svojo krojačnico iz Skednja k Sv. Jakobu v via della Guardia št. 28. Priporoča se svojim cenjenim odjemalcem, starih in novim, ter častiti duhovščini. Cene nizke. Delo dobro. 231

KOT TRGOVSKI VAJENEC želi vstopiti 14-letni, zdrav, krepak, deček, ki je dovršil ljudsko šolo in prvi razred meščanske šole. Naslov: Vincenc Poniz Vipava. 232

PRODA SE po ugodni ceni arondirano posestvo na Dolenjskem, v bližini Krškega. Obsega 7 ha, 23 a-njiv, travnikov, vinogradov in gozdov. Hišno in gospodarsko poslopje v dobrem stanju. Pojasnila daje notarska pisarna Završnik v Krškem. 230

POSTELJA, poldruga in ena navadna, omara s štirimi predali se prodajo. Poznanja 62, vrata 12. 223

ČEVLJARNICA Kosic, sprejema vsakovrstna dela. Brezkonkurenčne cene. Via Udine 65. 224

HIŠA v Skednju št. 151, s šestimi prostori, električno razsvetljavo, sredi vasi, lega lepa z razgledom na morje, se prodaja. Cena ugodna. Kraj pripraven za vsako obrt. 225

SPREJME SE KORESPONDENTINJA za slovenski jezik. Oglasiti se je jutri v ponedeljek od 9. do 10. ure predpoldne v magazinu Stenovic, ulica Val di Rivo št. 23. pri tleh. 236

PIANINO ali glasovir v vsakem stanju, kupi uglaševalec Andrej Pečar, Trst, Via Molino a vapore 3, II. Sprejema vsa popravila in uglaševanje po zmernih cenah. 6

G. DOLLINAR Trst — Via Ugo Polonio 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81. Uvoz — izvoz. Velika saloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vrečic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 30

KUPUJEM vreče in čunje po 40 in več, Svinč in baker. Molino grande 20, Babič. (220)

KRONE, srebro, zlato in platin kupujem. Plačam več kot drugi. Zlata na Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 25

ZLATO, srebro, briljante, plača po najvišjih cenah. Pertol. Via S. Francesco 15, II. 26

TRTE cepljene, prvovrstne L 80, II. vrste L 40, bilje L 20 sto komadov. Pri večjih naročbah popust. Trtnica Forčić Ivan, Preserje p. Komen. 136

TRTE, cepljene, vsakovrstne in bilje, se dobijo po najnižjih cenah pri trtnici Pipan Josip, Preserje 16, p. Komen. 155

ZLATO. Predno kupiš ali prodaj svoje dragocenosti, poizvedi za cene v dobroznani zlatarni Povh Alojzij, Piazza Garibaldi št. 2, telefon 329. 185

MASKE, domino, svilene obleke, nove, po konkurenčnih cenah. Via del Toro 12, I. 180

BABICA avtorizirana, sprejema noseče. Nizke cene. Zdravnik na razpolago. Govori slovensko. Tajnost zadržana. Slavec Via Giulia 29. 205

VZMETI, žimnice, divani, platnene postelje, otomane, se prodajo po nizkih cenah. Sprejema se tapetovanje in izdelovanje žimnic. Corso Garibaldi 14/I. 212

PEKARNA v Nabrežini se odda. Naslov pri upravitelju. 215

SADNO DREVJE, vseh oblik in vrst, semena kaljiva, se dobijo najcenejše pri «Vrt. Džamaja & C. Maribor. 214

PRITLIČNA HIŠA, v najboljšem stanju, s stanovanjem in 100 m² prostornim lokalom, ter lepim dvoriščem, v prometnem, veleindustrijskem trgu na Jesenicah, tik ob državni cesti, 2 minuti od kolodvoru. Pripravna za vsako trgovino ali obrt, se prodaja za 275.000 Din. Glavni pogoji, takojšnje plačilo. Ivan Kapus, Jesenice — Jugoslavija. 217

KROJASKI pomočnik išče mesta, najraje v Trstu ali Gorici, pri kaki boljši tvrdki. Nastopi. Nastopi lahko prve dni v marcu. Naslov pri upravitelju. 218

SADIKE vrtnice raznih vrst (grmičje in plezalke) multicolor roza, po L. 2. — in razne druge sadike po najzmernejših cenah dobavlja Santo Pečani, Gorica, Via Lunga 57 (209)

POROČNA SOBA, močna in kuhinja se prodaja za L. 1.100. — Via Scalinata 10. 221

SOBA z dvema posteljami se odda poštenima delavcem. Via Mazzini 13, IV. 187

RISBE za vezenje, s slovenskimi napisi, se dobijo samo v via Mazzini 51. 196

Konsumna in posojilna družba v Barčevljah
reg. zad. z om. jam.
sklicuje

redni občni zbor

ki se bo vršil
v petek, 4. marca 1924 ob 7 uri zvečer,
v lastnih prostorih

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika;
2. Poročilo tajnika;
3. Poročilo blagajnika;
4. Odbritev letnih računov;
5. Razni predlogi;
6. Volitev novega odbora.

Čitajte, priporočajte in zahtevajte povsod

Narodni Dnevnik

edini neodvisni in nadstrankarski slovenski list v Sloveniji

Najbolj priljubljen in razširen toklo v Jugoslaviji kakor v inozemstvu. — Najtočnejša in najhitrejša politična kakor tudi gospodarska poročila. — Nudi mnogo literarnega in raznega drugega zanimivega čtiva. — OGLASI toliko mali kakor vsi drugi imajo v «NARODNEM DNEVNIKU» največji uspeh in so najcenejši, zato širite in naročite «NARODNI DNEVNIK», ki ga dobite v Trstu: na glavnem kolodvoru, na kolodvoru Campo Marzio in v vseh razprodajah časopisov v mestu. Oglase sprejema «Unione Pubblicità Italiana» P. G. Koni 1/1 V GORICI: na južnem in severnem kolodvoru, v vseh razprodajah in trafikah. — Oglase za Gorico in okolico sprejema tvrdka Vittorio Moschini Ufficio Pubblicità Via del Teatro. — Nadalje v razprodajah: Postojna, Sv. Peter na Krasu, Ilirska Bistrica, Opatija, Vipava, Aidovščina Tolmi. — Direktor naročila za «NARODNI DNEVNIK» sprejema uprava v Ljubljani, Marjin trg št. 8.

(173)

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva blagorav 60.000.000.—
Telefon: 5-18, 22-98

PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerva blagorav 60.000.000.—
Telefon: 5-18, 22-98

Obretnuje vloge na vložnih knjižicah po 4%, na tekočih računih po 4 1/2% vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obretnuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje,
Černomelj, Kranj, Maribor

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Blagajna je odprta od 9 1/2-12 1/2, in od 14 1/2-16

Podružnice:
Metković, Novi Sad, Pij, Sarajevo, Split

PODLISTEK

Paul Bourget:

JEČA

(La Gable)

Poslovenil F. P.

Medtem se je bil Altona poslovil od svojega klijenta in ta poslednji ga je spremlj k vratom. Se eno minuto in Saintenois pride v obedovalnico. Vrata so bila priprta in ne bo mogel nikakor dvomiti o tem, da je ona slišala njegov pogovor. Sicer pa sta se bila ločila pred včerajšnjim, ne da bi bila določila novega sestanka. Ker je ipak prišla in se ob tej uri, se je dalo to razlagati le na ta način, da postaja njegova zadeva znana in da je Sabino opozorila kaka njena dobra prijateljica. Mladi gospod je upal, da odpotuje, ne da bi jo videl, da ji pove vse v pismu in da si prihrani prizor, ki bi bil mučen, a obenem tudi brez vsake koristi. Sedaj je bil ta prizor neodklonljiv. Prešel je takoj k naskoku. Bil je zelo bleđ, a bridki izraz njegovih ust in odločnost njegovega obraza sta še večala njegovo podobnost s sliko starega očeta, ki je visela na steni ravno nad njim.

«Povedali so vam, Sabina, in jaz vem, kaj so vam rekli: da sem podpisal ček brez kritja, da dobim denar za igro, ter da bom moral izstopiti iz krožka. Ravnokar pa ste slišali, ali je res ali ne. Dobra torej, res je.» Namesto odgovora je ona potegnila iz mize

svojo kolajno z biseri in mu jo pomolila, rekot:

«Potem na. Pojdi prodaj nakit in plačaj.» Nato je dodala, drhtec: «Toda ne smeš iti proč. Nočem, da odpotuješ. Ostani v Parizu! Ostani zame!»

«Kako zelo me ljubiš!» je odgovoril on. Nato se je spustil na stolicu ter ponavljal z glasom, ki ga je dušilo ganotje: «Kako zelo me ljubiš!» Pahnil je od sebe nakit, ki mu ga je ona še vedno molila, in ko je prišel zopet k sebi, je nadaljeval: «To je vzrok, da ti nisem povedal, moja, uboga moja.» Ta otrocijski klic je bil eno izmed njenih ljubimkani, ki sta jih rabila v pogovoru. «Jaz sem vedel vnaprej, da mi boš ponudila, česar jaz ne bom mogel sprejeti.» Potem pa je rekel mož, skoraj ošabno in z nekakim ponosnim odporom: «Še tako je že zadosti sramote.»

Mrtvo in s povešeno glavo je dela kolajno zopet v mui. Potem je zopet privzdignila glavo, stopila naravnost k njemu in mu rekla s prosečim glasom:

«Torej ti pojdeš rajši proč, me rajši zapustiš?.. Tam-le sem bila...» Pri tem je pokazala na vrata. «Tvoj pogovor z Altono sem slišala. Ti prodajš vse. Dal ti je ček, ki ga imaš sedaj v listnici. Plačaj boš in potem odpotuješ v London. Kaj res ne moreš prenašati misli na možnost afontov, da boš moral izstopiti iz krožka, da ti kdo ne bo hotel govoriti na tvoj pozdrav, da ti kdo ne bo hotel dati roke?»

«In ti bi hotela, da bi jaz vse to prenašal?», jo je prekinil on.

«A ti morda misliš, da bom jaz prenašala tvojo izgubo?.. Ne, ne in ne...» Pri teh

besedah ga je prišla za rame in ga dirje stresla. Potem ga je izprstila, prišla se je z obema rokama za glavo ter nadaljevala hitet: «O sramoti mi govoriš? Ah, kako si mogel napraviti to strašno dejanje, to tatvino, ti, ki si junak! Ti, ki sem te držala tako visoko nad drugimi, ki sem te stavila tako daleč od njih!.. In zraven te, sem morala vse, da sem tvoja ljubavnica.» Tu se je Saintenois zgenil, a po tem njegovem pokretu je rekla ona dalje: «Ivanu! Marji ne bo ničesar povedala. Prisegla mi je. Meri je povedala le zato, da bi te pustila, in srečniki Ki si podpisal oni ponarejeni ček, nisi torci mislil name, nisi mislil, kako bom obupala, če se vse to izve!..»

«Prav mnogo sem mislil na te,» je odgovoril on stokajoč.

«Name? Name?» je penovila ona in s krčevitim in bolestnim nasmehom, ki je prav blizu živčni krizi je dodala: «Ti me ljubiš, da, toda igro ljubiš še bolj. Priznaj vsaj in ne laži!..»

«Sabina.» je odgovoril on, svečano to pot in s poudarkom človeka, ki jemlje svoje besede iz najgloblje kota svojega bistva. «Dobro me poslušaj: vedno sem igral samo radi tebe... Ne padaj mi v besedo...» Ona je protestirala. «Ves čas najine ljubezni sem ti nekaj skrivaj in sedaj je prišel čas, da ti odkrijem tudi to. Ko sem se vrnil z Daljega vzhoda, sem podedoval po smrti svojega očeta ruševine iretj, ki ga je ranjki slabo vodil. Nitesar mu nočem očitali. Ako je snekuliral, je delal to le zato, da bi mojo dedščino pomagal. Namesto tega se je razdejal

Naročajte in širite „EDINOST“

GOSPODARSTVO

Tržaški blagovni trg

Čaj: Od začetka letošnjega leta so cene čaja stalno narasle in so dosegle najvišjo stopnjo v zadnjih 35 letih. Kitajski čaj se je glede kakovosti zelo dobro ohranil. Indijski čaj zastaja radi dvigovanja indijske valute. Kakovost cejlonskega čaja je slabše vrste. Cene so poskočile v primeru z začetkom lanskega leta za približno 20%. Izvoz preko Trsta gre v glavnem v Jugoslavijo in Čehoslovako. Zopetni nakupi s strani angleških trgovcev na tržaškem trgu, ki so bili prej v navadi radi tega, ker so bile tržaške cene nižje nego angleške notacije, so sedaj prenehali. Tukajšnje cene so sledeče: zelo fini cejlonski čaj do 32 lir kg, Darjeeling 26—27 lir kg; dober in srednji kitajski čaj 14—18 lir kg; cenejši kitajski čaj 10—14 lir kg; Java 17—20 lir, indijski čaj 19½—21 lir kg. Glasom poročilo so bili že prodani tudi nekateri nasadi za 1. 1925.

Moka: Izvoz italijanske moke v Avstrijo in Čehoslovako preko Trsta je še nadalje pod zvišen. Tuji direktni tranzitni promet z ameriško moko se nadaljuje v Avstrijo in Čehoslovako.

Olje: Trg je že dva meseca zelo živahen. Vseled narasla cen in izjemnega olja «Soja» je postal uvoz iz Anglije in Nizozemske nemogoč. Cene tem oljem so 55 sterlingov, cif Trst. Tudi tržaške tovarne olja so zvišale cene, in to vsled tega, ker je uvoz inozemskih olj izostal.

Južno sadje: Lešniki gredo v glavnem navzgor, kljub temu pa se opaža tu pa tam tudi padanje cen. Po tukajšnjih zalogah se prodajajo po 930—960 lir kvintal. Kupčije s sultaninami so v zadnjem času opesale, toda cene niso popustile, temveč se nadalje držijo na veliki višini. Po dosedanjih poročilih ne bodo zaloge v Smirni bogve kako bogate. Cene smokvam so nekoliko padle, medtem ko so cene mandeljnom nestalne.

Svinjska mast: Kupčije niso živahne. Cene: navadna kakovost 30.50 dolarjev, mast s malih sodih 30.75 dolarjev, v zabojih 30.90 dolarjev, cif Trst.

Delo v tržaških ladjedelnicah

Položaj v tržaških ladjedelnicah se je zboljšal v toliko, da so nekaj dela že dobile in da se računa z nadaljnjimi naročili. Ladjedelnica pri Sv. Roku gradi dve motorni ladi za Tržaški Lloyd. V ladjedelnici pri Sv. Marku je v delu velika krizarka za italijansko vojno mornarico. Stroški za gradnjo so preračunjeni na 60 milijonov lir. Nadalje se imajo nastaviti v kratkem in so deloma že nastavljeni trije veliki parniki za paroplovno družbo «Liberia Triestina». Ladjedelnica dela poleg tega tri vlačilke za Bolgarijo in pričakujejo se tudi še nekateri nadaljnje naročbe za italijansko vojno mornarico. Ladjedelnica v Trzinu je prevzela gradnjo električnih naprav in se posveča temu poslu v velikem obsegu. Govori se, da se je s sodelovanjem merodajnih tržaških gospodarskih krogov ustanovila nova družba za izdelovanje avtomobilov.

Kupčija z jeklom stoji v Trstu še vedno slabo, ta cene so vsled hude konkurence precej potlačene.

Zvezda za zasluge na delu. S kr. odlokom od 30. decembra 1923. št. 3167, je bilo ustanovljeno, kakor smo že na kratko poročali, odličje pod imenom «Zvezda za zasluge na delu». Odličje se bo podeljevalo delavcem in delavkam, ki se izkazajo s posebnimi zaslugami v izurjenosti, zvestobi in dobrem obnašanju. Odličje je namenjeno samo za ročne delavce in se torej ne bo moglo podeliti ne uradnikom ne drugim javnim ali zasebnim nameščencem in nameščenkam katerekoli vrste.

Odličje imenovano «Zvezda za zasluge na delu» obstoji iz srebrne peterozarne zvezde. V sredini zvezde bo na eni strani reliefna zemljepisna slika Italije, a na drugi strani bo napis «Za zasluge na delu» (Al merito del lavoro), z imenom osebe, ki je odličje dobila, in z označbo dneva, ko je bilo podeljeno. Zvezda se bo nosila na levi strani jope, kjer bo pripeta z zlatorumenim trakom. Odlikovanec pa bo smel nositi tudi sam trak brez zvezde.

Odličje «Zvezda za zasluge na delu» se bo podeljevalo de'vcem, ki so zadostili gori omenjenim pogojem ter so gotovo dobo let neprenehoma delali pri istem podjetju. V industriji in v trgovini znata doba 25 let, v poljedelstvu pa 35 let. Odličje pa se bo lahko podelilo tudi tedaj, ako je delavec služil pri različnih podjetjih, toda v tem slučaju mora tak delavec dokazati, da je bil vsaj 15 let pri isti tvrdki, poljski delavec pa vsaj 25 let, dalje da niso menjali gospodarja vsled lastne osebnosti krivde. Izjemoma pa se «Zvezda za zasluge na delu» lahko podeli tudi delavcem, ki niso delali pod drugimi ali ki niso delali gori omenjeno dobo pri istem podjetju, ako se dokazata delavčeva posebna sposobnost in njegovo vzorno lepo vedenje. V nobenem slučaju pa se ne more podeliti to odličje delavcem, ki niso italijanski državljani in ki niso še dovršili 35. leta svoje starosti.

Odlikovanje se izvrši s kr. odlokom na predlog ministrice za narodno gospodarstvo. V enem letu se sme odlikovati največ 100 oseb. Odlikovanci dobijo zvezdo in trak brezplačno. Minister za narodno gospodarstvo izda odlikovancem tozadevno diplomato. «Zvezda za zasluge na delu» se lahko podeli isti osebi tudi dvakrat, ako se je izkazala s posebnimi zaslugami in ako je od prvega odlikovanja preteklo najmanj 15 let. Znak drugega odlikovanja pa bo obstajalo le v srebrnem okrasu na traku prvega.

S tem odličjem zasleduje vlada očitno namen, da povzdigne med delavci vnozo za poklice, ki ga izvršujejo, in da na drugi strani polagoma ustvari med delavci medsebojno tekmovalnost, ki naj dovede do nekeke idealnejše delovne ambicije. Ni pa izključeno, da bo sedanja vlada obrazlovala tudi med delavskim slojem nekako «delavsko aristokracijo», ki bi odgovarjala tolikim drugim aristokracijam, ki se pod fašistovskim režimom pojavljajo na vseh poljih socialnega uveljavljanja.

V koliko bo uspeh odgovarjal namenom vlade, bo pokazala bodočnost. Uspeh bo predvsem odvisen od tega, ali se bodo podeljevala odlikovanja res na podlagi pravih zaslug in brez vsake kvarne protekcije. Ideja, da naj se tudi zasluge na delu odlikujejo s posebno moralno nagrado, je sama na sebi brez dvoma dobra in simpatična. Ako pa je kje umestno, da bo odlikovanje združeno tudi z večjo ali manjšo gmojno nagrado, se zdi, da bi bila taka združitev moralne in gmojne nagrade posebno pri odličjih, ki so namenjena delavskemu stanu.

Tvrdka, ki si dela čast. K mnogim spricvalom, ki jih je prejela tvrdka R. Crismancich od vseh strani, se je pridružilo novo odlikovanje za izdelovanje specialitete «Crema marsala all'uovo R. Crismancich». Na mednarodni razstavi dela v Rimu, eni izmed največjih izložb v kraljevini, je prejela tvrdka R. Crismancich dve posebni odlikovanji: veliko častno nagrado in zlato kolajno. Sama jurija, obstoječa iz slovitih osebnosti italijanskih trgovskih krogov je izrazila g. R. Crismancichu pohvalo za izborni izdelavo in prvovrstni okus likerja «Crema marsala R. Crismancich».

Borzna poročila

Valuta na tržaškem trgu		
ogrske krome	0.04	0.05
avstrijske krome	0.0325	0.0330
čehoslovake krome	0.07	0.0750
dinarji	28.70	28.90
leji	12.25	12.25
marke	—	—
dolarji	23.	22.10
francoski franki	0.09	0.0950
švicarski franki	3.99	4.02
angleški funti papirnati	99.60	99.80

Tečaj

Adriatica	309
Cosulich	484
Dalmatia	725
Gerolmich	399
Libera Triestina	4
Lloyd	150
Lussino	730
Martinioli	166
Oceanica	131
Premuda	496
Tripcovich	417
Ampele	448
Cement Dalmatia	352
Cement Spalato	238

Loterijske številke

izrečane dne 23. februarja 1924.					
Bari	78	49	64	44	55
Firenze	49	19	31	86	50
Milano	32	2	82	67	73
Napoli	7	1	61	74	56
Palermo	66	28	6	38	16
Roma	68	30	51	84	1
Torino	50	16	53	56	87
Venezia	85	54	10	61	75

DAROV

Gospod Bavdač daruje L 20 «Sol. društvo». Pri veselici godb. društva v Postojni so se zavedni Postojnčani spomnili tudi «Solskega društva» ter v ta namen zbrali 300 lir in 111 dinarjev, za kar jim bodi izrečena najsrčnejša zahvala.

V 45. števil. «Edinosti» z dne 21. a. m. se je vrnila nejluba pomota in sicer v znesku poslanem potom g. Milutina Vuga iz Sv. Lucije. Popravljamo v toliko, da je g. Tratinik Ignac poleg vplačane članarine L 5 daroval še L 5, g. Milutin Vuga je tudi poleg članarine daroval L 5, g. Ana Mikuz poleg članarine darovala še L 20.

V znesku poslanem potom g. Anice Kragelj iz Sv. Lucije je pomotoma izostalo ime Taljat Marija, katera je darovala L 5. Ponovna hvala vsem!

Potom g. S. K. iz Trsta je «Sol. društvo» prejelo znesek 156 L 70 stot. in sicer so darovali: K. M. 450, K. V. 5, K. S. 5, Bizjak Fani 2, Dr. Goljevšek 20, N. N. 2, Dr. Povh 5, Ivan Počkaj 5, Udobjeni 2, Divača 10, Sluga 5, Mary Sluga 2, Kralj 2, Pestotnik 5, Joško Kreševič 5, Malavas 2, nepodpisana po 1 L, Janez 5, Vatrovec 5, N. N. 5, Studjančič 1, Z. A. Kuštrin Alfonz 2, Jančar 5, Oblasnel Hrovat 2, Oblasnel Hrovat 3, Kante Marija 120, Cok Jože 1, Spetič 1, Ferluga 10, Novinc 10, Milanič Lov. 5, Vizintini Natalij 5. — skupaj L 156.70. — Vsem skupaj iskrena hvala!

Za Magdalenski otroški vrtec so darovali: Mihelj Franc L 5, Vodopivec 5, Giat Alojzija 3, P. P. 1, Kodrič Vekoslav 10, N. N. 10, Sirca 10. — Srčna hvala!

Mesto cvetja na grob pok. Stefana Stupar, daruje brat Anton L 20. — za «Solsko društvo».

V počastitev spomina pok. Marija Zerjal so po pogrebu iz Škedinja zbrali njegovi sorodniki in prijatelji L 30 za «Solsko društvo». K temu so darovali: Suman Miro L 5, Tereza Zivec L 2, N. N. L 5 mesto cvetja, Pepina Toskan L 3, Franc Možina L 1.50, Emilija Navel L 2. Skupaj L 48.50. Iskrena hvala vsem!

Podbrdom se je nabralo L 186 za «Solsko društvo». Srčna hvala!

V veselici družbi pri g. Maliku v Ajdovščini se je zbralo L 45; iz neke kazenske zadeve dodal g. Dr. Slavko Fornazarič L 40. — Skupaj L 85. — za «Solsko društvo». Iskrena hvala!

Oglas v «Edinosti» imajo najboljši uspeh

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

V četrtek, dne 28. svečana t. l., ob 15. uri, se bo prodajala potom prostovoljne dražbe hiša v Gojačah št. 1 z dyema zraven ležečima parcelama, in s pravico do vojne odškodnine. Dražbeni pogoji in drugo je na vpogled pri kr. Preturji v Ajdovščini, odnosno v pisarni dra. S. Fornazariča, odvetnika v Ajdovščini. 170

Pri tvrdki

Giuseppe Struchel

Trst, Via Mazzini, vogal Via S. Caterina
se še nadaljuje izredna prodaja po najnižjih cenah.

Danes izložba v oknih.

Oglejte si cene!

RAKOS & C.o
Trst — Via Milano, 19 Telefon šte. 36-34
Zastopstvo pisalnih strojev
ADLER
Zaloga rabljenih strojev, trakov in kopirnega papirja po konkurenčnih cenah.
Poprave pohištva za urade. — Zaloga pisalnih strojev IDEAL. (11)

OREDNE SOBE

vsake vrste in v vsakem slogu

SPALNE SOBE

v veliki izbori

LAKIRANE KUHINJE

po izredno nizkih cenah

ALESSANDRO LEVI-MINZI

VIA RETTORI 1

VIA MALCANTON 7-13

Tvrdka obstoječa od 1874 11

Vsakovrstna

travniska, vrtna in
cvetlična semena,
prvovrstna, zajamčena,
prodaja domača tvrdka

Sever & Comp.

Trst, Via Machlavelli 13.

Na željo pošiljamo letošnji cenik brezplačno

POHIŠTVO vsake vrste

Popolne sobe in posamezne železne postelje in postelje kakor tudi tapetovano pohištvo.
Najzmernejša cena 124

Ermanno Brod - Via Felli e Venezia 7

Zobozdravnik dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh
srečuje na vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila
v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20)
od 9-12 in od 3-5. 27

PRETIRANE CENE plačujem za

K O Ž E

kun, zlati, lisic,
dihurjev, vider, jazbecov, mačk,
veveric, krto, divjih in domačih
zajcev.

Predno prodaje kože, vprašajte me za cene.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10

IL nadst. vrata 16 17

Sprejemajo se pošiljke po pošti.

Znana goriska tvrdka ELIJA ČUK V GORICI

Piazza Cavour št. 9 naznanja tem potom slav. občinstvu, da je prejel zastopstvo najboljših in svetov. šivalnih strojev «PFAFF».
«PFAFF» stroj za šivanje
«PFAFF» stroj za krojače
«PFAFF» stroj za tkanje
«PFAFF» stroj za vezanje
«PFAFF» stroj za šivanje
«PFAFF» stroj za krojače
«PFAFF» stroj za tkanje
«PFAFF» stroj za vezanje
Se toplo priporoča ELIJA ČUK, sodni izvedenec Piazza Cavour 9.

ANTONIO DE MASI

VIA TORRE BIANCA 32 TRST TELEFON ŠTEV. 29-83

Zastopstvo in zaloga:

LIVARNICE RODOLFO BERTOLI — PADERNO

OBRTNJA KERAMIKE:

PAGLIERO MICHELE — CASTELLAMONTE 28

ZALOGA IN DELAVNICA

MAJOLIČNIH PEČI — ŽELEZNIH

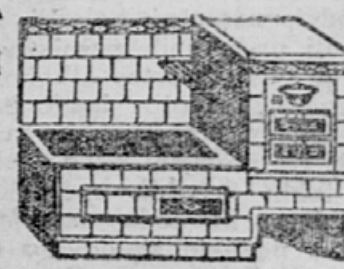
PEČI IN ŠTEDILNIKOV

IZBERA

Predmetov iz litega železa za peči,

majoličnih in keramičnih plošč.

— «Chamottes» posebna opaka za peči —

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavica Lit. 15.000.000 — popolnoma vplačana.

Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami

Dale subvencije na blago, efekte in vrednosti

Otvorja kreditivne za nakup blaga. — Inkas efektov in računov. Informacija. — Kupnja in prodaja

dinarjev in druge valute. Jamstvena pisma in druge operacije po najugodnejših pogojih.

Sprejema vloge v lirah na hranilno knjižico in jih obrestuje po 4%, letna netto, a vloge na tekoči račun po 4%, vezane vloge proti odgovorni obrestu najbolje po dogovoru.

Sprejema vloge v Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.

Izvršuje nakazila v lirah in dinarjih za Jugoslavijo